

al seu ús social perquè no pot esdevenir normal una llengua que no és necessària.

És evident, doncs, que aquesta opció també avança cap a la substitució, però bé que ho fa més a poc a poc. D'altra banda, el desencís generalitzat, la manca de consciència lingüística nacional i la no recuperació d'àmbits d'ús, entre d'altres factors, entretanquen el procés d'estandardització, per la qual cosa el català es troba amenaçat també per la via de la interferència i de la dissolució en la llengua dominant —l'espanyol—, elevada a la categoria d'única llengua obligatòria. Si el català continua exercint tot just una funció social emblemàtica, si no exerceix la funció de llengua instrumental, acabarà desintegrada en subestàndards regionals, incapaç d'assumir les funcions pròpies d'una llengua nacional.

Recordem que la formació de les llengües que avui considerem nacionals s'ha basat en quatre punts essencials: a) Percepció d'una llengua diferenciada de les altres; b) Poder polític autocentrat; c) Concepte territorial de nació; i d) Codificació. És evident que la normalització —o la manca de normalització— que practica l'opció que tractem col·labora eficaçment a invertir aquest procés i, per tant, es converteix en un camí segur cap a l'anorreament del català, o si més no, cap a la seva agonia.

Opció C

Qualsevol procés de normalització ha de tenir un objectiu clar, ha d'ésser un camí efectiu cap a algun lloc. I l'únic objectiu que pot definir un procés de norma-

lització és la normalitat. Així, doncs, no hi pot haver sinó una opció efectiva: fer del català una llengua tan necessària per a viure a qualsevol lloc dels Països Catalans com ho és el francès per a viure a París o l'espanyol per a viure a Madrid. Serem un poble normal lingüísticament quan la presència de l'espanyol ens afectarà tant —o tan poc— com ens pot afectar ara la presència del suec, del xinès o de qualsevol llengua que hem d'estimar i respectar com a patrimoni cultural, però no pas témer com a amenaça política. No ens enganyem. No hi ha sinó un camí real per a fer avançar el català: fer retrocedir l'espanyol. I qualsevol intent de normalització del català que no passi per aquest camí és un frau. Tant com ens obsedeixin quotes, bilingüismes i pactes continuarem aliocentrats, còmplices d'una realitat negativa i perjudicadora per al català, immersos en una normalització irreal.

Hem d'acceptar el compromís històric de canviar la realitat, de corregir una injustícia i d'anar més enllà del culte al fracàs. I per tal de fer-ho possible hem de començar per saber què volem i exigir-ho individualment i col·lectivament. Cal que visquem la tensió entre el que és i el que ha d'ésser sense confusions.

Al cap i a la fi la subordinació assumida és una agressió contra els drets d'un poble que té el deure d'exigir la pròpia llengua en el propi territori. És clar que el primer pas per a ésser lingüísticament normals és creure'ns-ho nosaltres.

El PP i en PP

• A.A. Solé

Sembla al primer cop d'ull que les dues sigles del títol vulguin dir el mateix, però en realitat no és així. Encara que, com podrem comprovar al llarg d'aquestes ratlles, en el fons, el que cerquen l'una i l'altre siguin finalitats molt semblants. Ens explicarem.

Les primeres "PP" corresponen a un partit polític que últimament s'ha destacat per la seva anti-catalanitat. Les seves declaracions, millor dit, les declaracions dels seus dirigents catalans (?) als diferents mitjans de comunicació han estat contra la llengua catalana i l'ensenyament en català. Un mitjà de comunicació escrit els ha fet costat. Un diari de Madrid l'ajuda a difondre les seves dèries en el sentit que la llengua catalana no sigui acceptada a Catalunya.

Els catalans de bona fe —crec que n'hi ha molts de massa bona fe— es fan un garbuix mental. Uns els diuen que són anti-constitucionals, uns altres que la seva llei de normalització lingüística atempta contra els drets humans. Però també n'hi ha que els diuen que la mateixa Constitució atempta contra els drets dels catalans en el seu article 3.1, que diferencia els ciutadans de l'Estat Espanyol en dues classes: els de primera categoria que només parlen castellà i uns altres de segona classe que parlen castellà i a més català, o basc, o gallec. Però no ens apartem dels nostres primers propòsits i continuem amb el que dèiem al començament.

Hem dit a qui pertanyien les primeres sigles "PP" i també

hem explicat les seves dèries d'anti-catalanitat. Ara anem per al titular de les segones.

Pertanyen de fet a una persona que també destaca per la seva anti-catalanitat i, a fi de fer-la conèixer, ha trobat un altaveu (un mitjà escrit) en llengua catalana. Sempre que pot "es carrega" tot el que fa olor de català i també a tothom qui defensi Catalunya. En el seu últim llibre *Des de la trona* ho demostra molt abundantment.

No faré una ressenya del llibre. Només faré referència a la seva introducció on diu, (escriu), que els catalans que volen ésser catalans són uns integristes i uns fonamentalistes. Davant això fem la següent reflexió:

Si ell que (no sé si és català o espanyol o totes dues coses a l'hora) acusa els catalans que volen ser-ho d'integristes, no serà que vol que els catalans siguin espanyols indefugiblement i de manera impositiva sense opció a escollir? Si això no és integriste i fonamentalisme ja em direu què és. Passa, però, que el seu integriste és l'únic que pot existir (segons ell). I aquest senyor es permet de jutjar els altres (potser perquè no es vegi el seu tarannà). Aquella paràbola de la busca en l'ull de l'altre i la biga en el propi es veu que no se l'aplica. Potser massa capficat a resoldre els problemes dels altres no mira de resoldre els seus. I això que presumeix d'ésser persona intel·ligent i amb visió del futur.

En el fons és el mateix discurs que els de les altres sigles. Serà que se li poden aplicar totes dues? No ens estranyaria. El que no veiem gaire clar és que es

guanyi la vida escrivint en català. Que potser el diari *madrieny* que hem citat més amunt no el vol? El que no comprenem és que el vulgui un diari d'aquí, que a més presumeix de català.

EL CATALÀ DEL FUTUR

• Carme Vilà i Comajoan

Article publicat al diari "El 9 Nou" al 14 de setembre de 1990.

Agraïm sincerament a "El 9 Nou" el seu ànim col·laborador.

Des de fa uns quants dies estic rumiant si entendré el que diguin els meus fills, que són de la generació que rebrà més missatges dels mitjans de comunicació que no pas directament de les persones. De moment, tot i que el gran només fa frases senzilles amb un vocabulari reduït i que la petita diu tres o quatre coses que valen per a tot, els entenc, però... i més endavant, quan ja hagin adquirit plenament el llenguatge d'alguns mitjans de comunicació? Perquè jo ja sabia que les llengües evolucionen (si no, encara parlariem llatí), però no em pensava que ho fessin a un ritme tan frenètic.

Aquella meva preocupació no és nova. Ja fa un quant temps vaig començar a pensar-hi quan vaig llegir un parell de llibres del Dr. Ivan Tubau que contenen algunes afirmacions —poques— que comparteixo i d'altres —amb el respecte que mareix el nou seny ordenador— que considero fallàcies. Per exemple, que la llengua dels mitjans de comunicació s'ha

d'extreure de la parla del carrer. Es veu que no cal tenir en compte que al carrer es fa servir un registre col·loquial, no adequat per a la majoria de programes i textos, ni que al carrer parlen català moltes persones que tenen altres llengües com a llengües maternes i habituals. O que s'ha de ser democràtic i s'han de decidir solucions lingüístiques a partir de l'opinió dels periodistes actuals. No hi fa res que hagin parlat i treballat gairebé sempre en castellà i que siguin analfabets en català (recordeu la filla pròdiga del periodisme català que feia *Dijuns, dijuns*, també anomenat *Diuns, diuns*?). He de confessar que hi vaig veure una part positiva, en aquelles opinions. Jo, que parlo anglès com molts locutors parlen català, em vaig animar. Vaig pensar que si per atzar algun dia anava a viure a Londres, per exemple, i allà fossin del mateix parer que el Dr. Ivan Tubau, no estaria desvagada: se'm consideraria angloparlant, se'm llogaria com a locutora per a treballar a la BBC i, a més, em farien una enquesta perquè les característiques de la meva parla (encara que no hagués canviat gens de l'actual) fossin considerades d'autoritat lingüística i servissin per a reformar l'anglès dels mitjans de comunicació, perquè, són democràtics de veritat o no, els anglesos? Però ja he deixat córrer aquestes il·lusions perquè em sembla que això només passa aquí.

Darrerament, he tornat a pensar si entendré el que diguin els meus fills arran de la prohibició de dir 543 paraules en els pocs programes en català del Canal 9 de la Comunitat Valenciana i de